

Til: Dato: 5. september 2024
Fra: Regionalpolitisk avdeling Saksnr.:
Kopi: Saksbehandler: Knut Ove Nordås

Høringsnotat - endringer i Merkur-forskrifta

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) viser til Merkur-forskrifta og post 73 kap. 554 under programkategori 13.50 i Prop 1 S for KDD.

Forskrifta ble sist justert i 2019, og departementet ser behov for å gjøre noen nye endringer i forskrifta.

Endringer i Merkur-forskrifta

I perioden fra 2019 til i dag har konsumprisindeksen i Norge steget markant. Det innebærer at nåværende kriterier i forskrifta knyttet til omsetningsgrenser for investeringsstøtte og servicestøtte bør oppjusteres. De viktigste justeringene i Merkur-forskrifta er forslag om å justere omsetningsgrensa for servicestøtten fra 4 til 5 mill kroner i dagligvareomsetning, og å øke støttebeløpet til servicestøtte fra inntil kr 100 000 til inntil kr 150 000 pr Merkur-butikk. Vi foreslår også å heve omsetningsgrensen for investeringsstøtten fra 13 mill kroner til 15 mill kroner, samt å øke utviklingsstøtten for bok fra kr 50 000 til kr 100 000.

Vi foreslår også å fjerne kravet om at det maksimalt kan være 200 husstander i butikkens nærmarked. Dette er et krav det er vanskelig å følge opp, og som vi oppfatter som overflødig nå. Det viktigste er omsetnings- og avstandskrav til nærmeste alternative butikk.

Vi foreslår også å legge inn noen justeringer i forskrifta som speiler at vi definerer Merkur-butikkene som å yte tjenester av allmennøkonomisk interesse. Det gjør at den øvre grensen for hvor stor samla statsstøtte en Merkur-butikk kan motta i løpet av tre år blir på inntil 500 000 euro. Dagens grense innenfor bagatellmessig støtte er inntil 200 000 euro i løpet av tre år. Vi definerer samtidig hva vi mener med foretak, slik at det også blir tydeliggjort i Merkur-forskriften.

Ordningen med utviklingstilskudd til dagligvarebutikker foreslår vi å avvike. Det er svært få søknader til denne ordningen, og det ble kun betalt ut kr 50 000 innefor utviklingsstøtten i 2023. Etter innføringen av servicestøtte for de minste og mest sårbare Merkur-butikkene, er denne ordningen etter departementets vurdering overflødig.

I tillegg foreslår departementet en del andre, mindre endringer av dagens forskrift. Disse er kommentert under, for de bestemmelsene det gjelder. Blant annet er begrepet «Merkur-sekretariatet» gjennomgående byttet ut med Distriktssenteret. Distriktssenteret overtok ansvaret for sekretariatsfunksjonen for Merkur-programmet fra 2019 av, og det er mer presist å skrive Distriktssenteret enn Merkur-sekretariatet i forskrifta.

Vi foreslår også noen justeringer i § 3 knyttet til definisjonen av en Merkur-butikk.

I forlengelsen av at Distriktssenteret overtok ansvaret for sekretariatsfunksjonen, har KDD besluttet å gjøre endringer i organisering og styring av Merkur-programmet for å sikre bedre styring og mer effektiv ressursbruk. KDD har besluttet å avvike ordningen med å ha et eget styre i Merkur-programmet med virkning fra 1.1.2025. Kommunal- og distriktsdepartementet overtar rollen som klageinstans for vedtakene fra Distriktssenteret (jf. § 5).

Kapittel 1

§ 2. Ordningen med utviklingstilskudd til dagligvarebutikker foreslår vi å stryke.

Da blir det justeringer i nummereringen på de neste kapitlene, siden kapittel 2 strykes, og dagens kap 3 blir kap 2, dagens kap 4 blir kap 3 osv.

§3. Denne foreslås justert noe for å tydeliggjøre hva som skal til for å kunne regnes som en Merkur-butikk.

§ 4. Krav til søknaden. Vi foreslår å ta bort kravet om antall husstander i nærområdet og stryker første del av § 4b. Avstandskrav til nærmeste innkjøpsalternativ, omsetning mm beholdes. Ellers foreslås en del mindre justeringer i § 4.

Ny § 5 omtaler det relevante statsstøtteregulverket. Her tas også inn forståelsen av foretak.

Ny § 6 – sakshandsaminga. Vi foreslår justeringer som gjenspeiler at det er Distriktssenteret som skal kontaktes ved havari o.l og at KDD er klageinstans på vedtakene fra Distriktssenteret.

§ 7 - Tilsyn med tilskota. Høve til å kontrollere at vilkåra for tilskotet er oppfylte. Denne vurderer vi er ivaretatt gjennom siste kapittel § 38 og foreslås strøket.

Ny § 7 – rapporteringsplikt. Her foreslås enkelte justeringer i rapporteringskravet.

§ 8. Her foreslår vi at det settes Distriktssenteret inn i stedet for Merkur-sekretariatet.

§ 9. Her foreslår vi at Distriktssenteret settes inn i stedet for Merkur-sekretariatet. Det foreslås også et nytt ledd d, som er knyttet til krav i statsstøttereguleringen. Gamle ledd d blir da ledd e.

Kapittel 2 – Investeringsstøtte til daglegvarebutikker

§ 11 – første ledd punkt a foreslås opphevet. Det betyr at kravet om at det maksimalt er 200 husholdninger i nærmarkedet bortfaller. Det medfører at tidligere punkt b, blir nytt punkt a osv og § 11 inneholder pkt a-c. I § 11, siste ledd foreslås Distriktssenteret tatt inn.
§ 12. Omsetningsgrensen for investeringsstøtten foreslås hevet fra 13 til 15 mill kroner.

§ 14. Punktet foreslås justert noe.

Kapittel 3 – Utviklingsstøtte til daglegvarebutikker. Denne ordningen foreslås avvirket. Det betyr at § 15-20 strykes, og tidligere kapittel 4 blir nytt kapittel 3 og tidligere kapittel 5 blir nytt kapittel 4 osv.

Nytt kapittel 3 – Servicetilskot til dei minste daglegvarebutikkane.

§ 16. Tildelingsreglar. Første ledd punkt a blir opphevet og kravet om et nærmarked på maksimalt 200 husstander foreslås tatt bort. Da blir tidligere punkt b nytt punkt a osv. Årsomsetning økes fra inntil 4 mill kroner til inntil 5 mill kroner for servicestøtten.
§ 18. Utrekningsreglar. Servicestøtta er på inntil 150 000 kvart år.
§ 20 Utbetaling foreslås justert noe.

Kapittel 4. Investeringstilskot til drivstoffanlegg i tilknytning til daglegvarebutikker.

§ 24. Rapportering. Denne foreslås justert på samme vis som § 14 i kapittel 2.
§ 25. Utbetaling. Kravene til utbetaling foreslås tydeliggjort.

Kapittel 5. Utviklingstilskot til bokhandlar

§ 27 tildelingsreglar. Her foreslås å sette Distriktssenteret inn i stedet for Merkur-sekretariatet.

§ 29. Utrekningsreglar. Her foreslås å løfte søknadsbeløp fra inntil 50 000 kr til inntil 100 000 kr.

Kapittel 6 – avsluttande reglar.

§ 32 Kontroll og evaluering. Vi foreslår nytt siste ledd hvor det framgår at Distriktssenteret fører tilsyn mm.